

למורה:

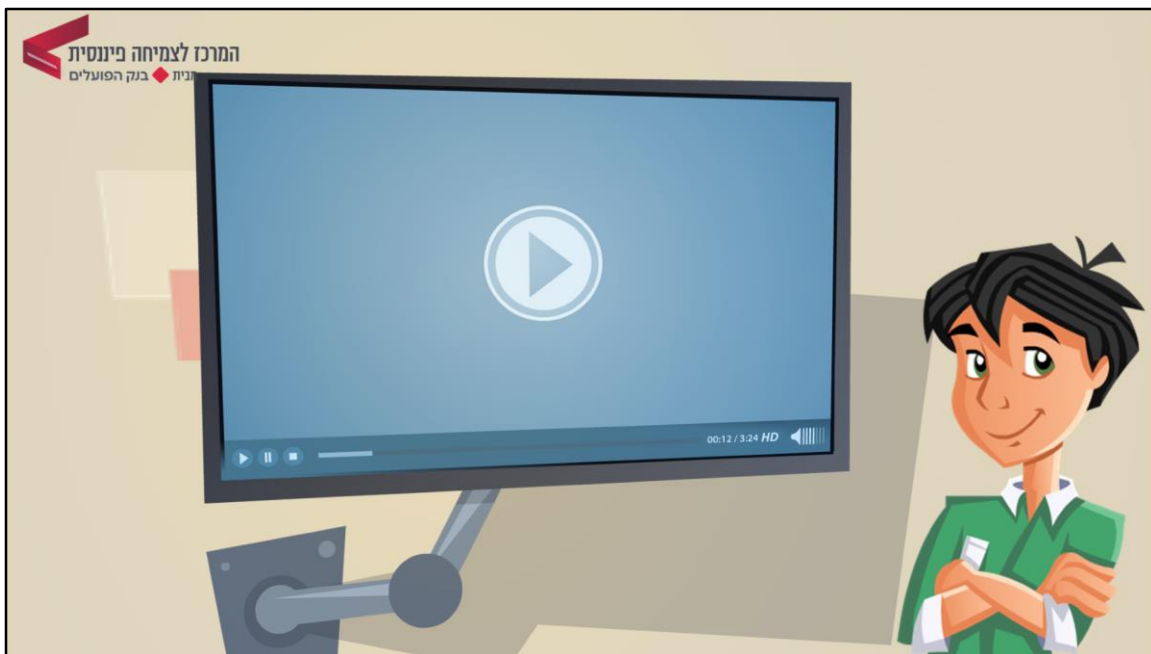
עדיף לסדר את הכיתה בצורת ח' בשביל שיהיה מקום לפעילויות השונות במהלך השיעור.

נושאי השיעור:

- מה אני קונה ומה קונים לי
- מתי אני מבקש כסף
- למה לפעמים אומרים לי לא
- קניות שלי בחו"ל (המרות מטבע)

ציוד נדרש לשיעור:

- להצגת המצגת: מחשב עם חיבור לאינטרנט, מקרן, רמקולים (מומלץ- להקרנת סרטון)
- נספח א'

למורה: (8 דק') – סרטון + דיון
בקש מהתלמידים להוציא דף ועט.
אמור: כעת נצפה בסרטון קצר של מספר דקות. במהלך הצגת הסרטון, עליכם לרשום את סוגי ההוצאות עליהן מדברים בסרטון.
 הצג לתלמידים את הסרטון המדבר על הוצאות דור ה-Z (על מנת להיכנס יש ללחוץ על כפתור ה- Play בשקוף). שים לב כי הסרטון הוא באנגלית, הצג את הכתוביות בעברית על ידי לחיצה על גלגל השיניים בתחתית המסך, ובחירת אפשרות Hebrew באפשרות Subtitles.

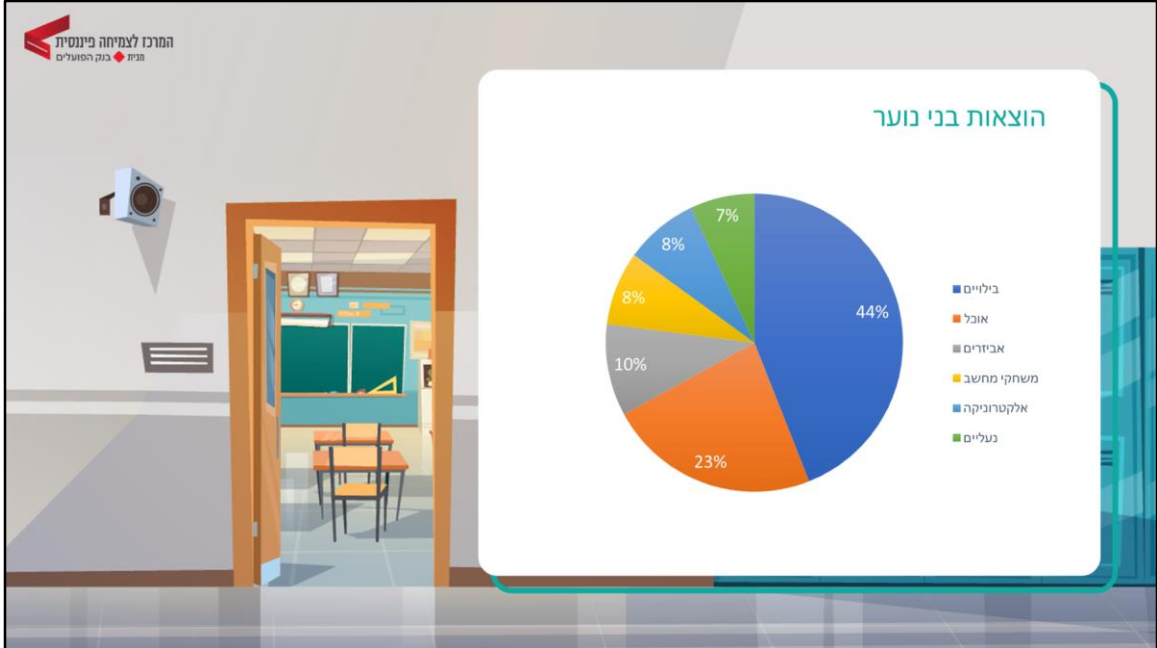
בסיום הצגת הסרטון, בקש מאחד התלמידים שיקריא את מה שכתב ושאל אם למישהו יש מה להוסיף.

קישור לסרטון:

<https://www.youtube.com/watch?v=5RIVMGEj29Q>

בתום הסרטון **קיים** דיון עם הכיתה:

- אילו סוגי הוצאות ראיתם בסרטון?
- האם ההוצאות האלה תואמות להוצאות שלכם?
- על מה אתם מוציאים את דמי הכיס שלכם? או מה אתם מבקשים שהורים יקנו לכם?

למורה: (2 דק')

הצג את תרשים העוגה המציג את הוצאות בני הנוער בארצות הברית, על פי הסרטון.
שאל: לפי התרשים, מהי ההוצאה הגבוהה ביותר של בני נוער? (בילויים)
הסבר: כפי שאתם יכולים לראות, מרבית ההוצאות הן על בילויים למיניהם כמו- הופעות, יציאה לסרט ועוד. גם יש הוצאות רבות על אוכל בחוץ.
שאל: האם ההוצאות שלכם דומות להוצאות המופיעות בתרשים? האם גם ההתפלגות של ההוצאות שלכם דומה למה שמוצג כאן?

למורה: (18 דק')

פעילות בקבוצות

מטרת הפעילות: התלמידים יקבלו את נקודת המבט של הוריהם תוך מתן תשובה לשאלה:

מדוע לפעמים אומרים לי לא?

ציוד נדרש: נספח א' - שקף 11

מהלך הפעילות: חלק את הכיתה ל-3 קבוצות. כל קבוצה מקבלת סיפור מקרה קצר. על חברי

הקבוצה לקרוא את הסיפור, לדון בו ולהכין הצגה באורך של עד 3 דק' לשאר הכיתה אשר

תמחיש את הסיטואציה.

• מקרה 1- להורים אין כסף בשביל לקנות את משחק המחשב

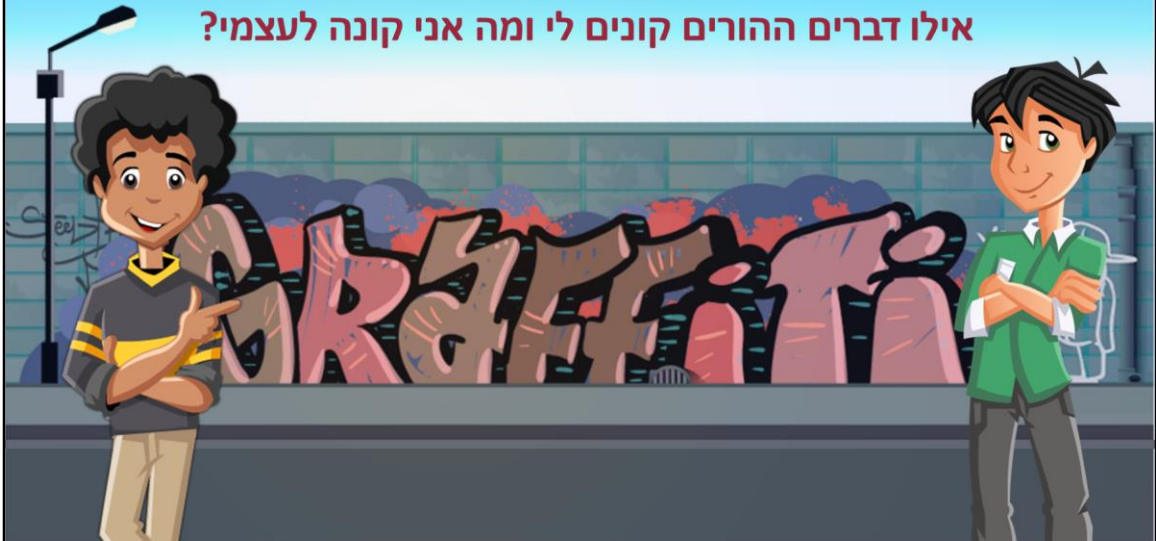
• מקרה 2- חינוך להתנהלות כלכלית נכונה

• מקרה 3- חינוך לצניעות

משך זמן עבודה בקבוצות: כ-9 דק'. משך זמן הצגת כל ההצגות: כ-9 דק'.

שאלה למחשבה:

אילו דברים ההורים קונים לי ומה אני קונה לעצמי?

למורה: (4 דק')

שאל את התלמידים: 'אילו דברים ההורים קונים לי ומה אני קונה לעצמי?'. **אסוף** תשובות. מה משותף לדברים שאתם קונים לעצמכם לעומת הדברים שההורים שלכם קונים לכם? האם יש דברים שאתם קונים לעצמכם אבל אתם חושבים שהורכם צריכים לקנות לכם? או להפך?

למורה: (1 דקה)

שאל - מה ההורים שלכם קונים לכם? בלי לחכות לתשובה, **הקלק עם העכבר וחשוף** את ההוצאות (ההנפשה היא אוטומטית בלחיצה אחת). **הקרא** את המילים תוך כדי שהן נחשפות.

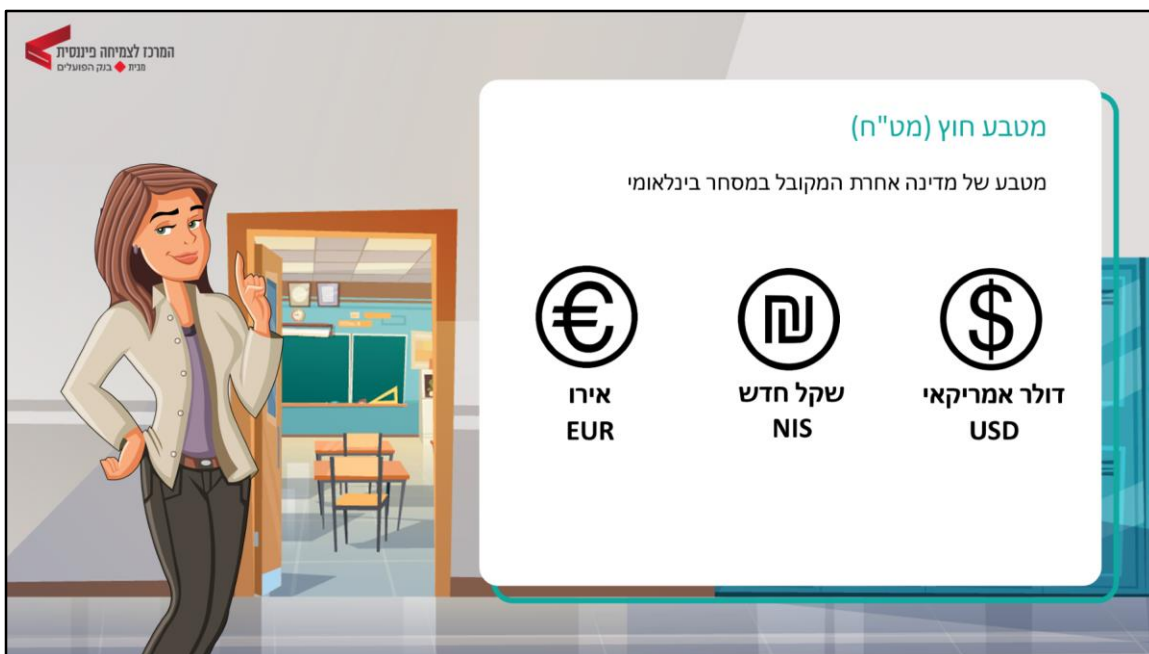
אמור: כפי שאתם רואים, ההורים שלכם עובדים קשה בשביל לזוודא שלא ייחסר לכם כלום. עלינו להיות אסירי תודה להורים שלנו שמשקיעים את כל כולם בשבילנו ולהבין אותם כאשר הם מסרבים לקנות לנו דברים לפעמים.

הדגש: אם חשבתם שלהורכם קל להגיד לכם לא אז טעיתם. כל הורה רוצה שהילד שלו יהיה מאושר ושהוא ירגיש ששום דבר לא נחסך ממנו. כשהורה אומר לילד לא כנראה שאין לו ברירה אחרת. קחו בחשבון שלפעמים אתם לא מודעים לסיבות האמתיות לכך.

יואב, אתה מגיע
שבוע הבא למסיבת
יום ההולדת שלי?

שבוע הבא אני טס לחו"ל
עם ההורים שלי! אבל אני
אביא לך מתנה מגניבה!

למורה: (2 דק')

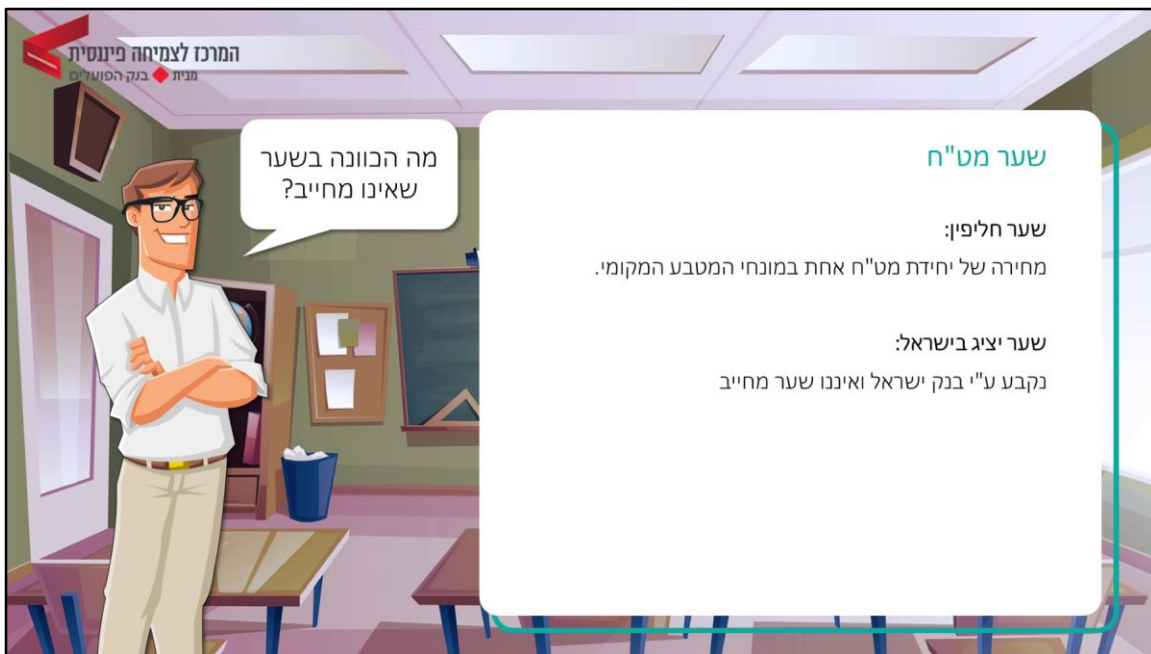
שאל: מי מכם טס לחו"ל? לאן? באילו מטבעות השתמשתם? איזה סוגי מטבע נוספים אתם מכירים?

מטבעות של מדינות אחרות נקראים "מטבע חוץ", או בקיצור- מט"ח. בדרך כלל מטבע מקובל במסחר בינלאומי. כפי שאתם בטח יודעים, למדינות שונות יש מטבע שונה. בארה"ב ישתמשו בדולר אמריקאי, ובהרבה מדינות באירופה ישתמשו באירו. **הצג** את הסמלים השונים לכל מטבע

הרחבה למורה:

- בכלכלה, מטבע חוץ (מט"ח) הוא מטבע של מדינה אחרת, בדרך כלל מטבע מקובל במסחר בינלאומי. מסחר במטבע חוץ נעשה בעיקר על ידי בנקים וגופים רשמיים אחרים ובדרך כלל נעשה באמצעות החלפת מטבע של מדינה אחת בזה של אחרת. כיום, שוק המט"ח נחשב לשוק הגדול והמשוכלל ביותר בעולם, ומעורבים בו בנקים מסחריים, בנקים מרכזיים, ספקולנטים, תאגידים, ממשלות ומוסדות אחרים.
- הסיבות העיקריות לצורך התמידי במט"ח ולנפח המסחר בו הן:
- הכלכלה הגלובלית של ימינו והיקפו הנרחב של המסחר הבינלאומי מכתיבים שימוש נרחב מאוד במטבע זר, עבור סחורות ושירותים מיובאים.
 - תאגידים רב לאומיים צריכים לשלם לעובדים וספקים בארצות רבות ובמטבעות רבים.

- תיירות בינלאומית, המחייבת את הנכנסים בשערי מדינה להצטייד במטבע המקומי.
- השקעות זרות ותנועות תכופות של הון מארץ לארץ, גם הן היבט של הגלובליזציה.

למורה: (2 דק')

הסבר: כאשר אנו מבצעים רכישות בחו"ל עלינו להתחשב בהמרת המטבע שלנו - השקל, למטבע החוץ המקומי.

שער חליפין הוא מחירה של יחידת מט"ח אחת במונחי המטבע המקומי והוא כל הזמן משתנה בהתאם למשתנים כלכליים שונים.

כאשר אנו מדברים על שער חליפין עלינו להבין תחילה מהו השער היציג-שער זה נקבע על ידי בנק ישראל והוא משקף את המחיר בשקלים לכל יחידה של מט"ח, אך הוא אינו שער מחייב, אלא משמש בעיקר לצורך הערכת שווי מטבעות זרים ביחס לשקל הישראלי או לשימוש בחוזים משפטיים.

חשוף במצגת ושאל: מה הכוונה בשער לא מחייב? **אסוף** תשובות ו**הסבר:** במדינה מסוימת השער היציג יכול להיות X אך כשתיגשו להחליף את המטבע שלכם במטבע מקומי תגלו שמוכרים לכם אותו במחיר יקר יותר מהשער היציג וכך מוכרי המטבע מרוויחים על פעולת ההחלפה.

הרחבה למורה:

שער יציג: שער זה נקבע על ידי בנק ישראל והוא משקף את המחיר בשקלים לכל יחידה של מט"ח. בנק ישראל קובע את השער היציג על בסיס דגימות של שערי חליפין שמפרסמים בנקים ברחבי העולם, לרוב על פי היחס שבין המטבע הזר לדולר אמריקאי. השער היציג שמפרסם בנק ישראל אינו שער מחייב, אלא משמש בעיקר לצורך הערכת שווי מטבעות זרים

ביחס לשקל הישראלי או לשימוש בחוזים משפטיים. שוק המט"ח בפועל מתנהל באופן שבו שער החליפין הוא כזה שמוסכם על שני הצדדים, ולשני הצדדים יש יכולת לתאם זאת ביניהם. כלומר, ערך המט"ח שבידך שווה את הסכום שמישהו אחר מוכן לשלם עליו.

קניות שלי בחו"ל

שער הדולר היציג = 3.67
הכוונה היא שדולר אחד שווה ל-3.67 שקלים

כאשר אנו מבצעים קניות בחו"ל, עלינו לקחת בחשבון את ההמרה שיש לבצע בין המטבעות השונים ואת עמלות החליפין- עמלות שיש לשלם על פעולת ההמרה עצמה ועל הפרש בין השער היציג לשער הקנייה והמכירה.

כמה יעלה משחק המחשב בשקלים?

למורה: (3 דק')

הסבר: כך למשל דולר אחד שווה היום 3.67 שקלים אך עלול להשתנות מיום ליום (לעלות או לרדת) וגם ישתנה משער אחד לאחר, תלוי איפה אנו מעוניינים לבצע את ההמרה.
הדגש: בנוסף, עלינו תמיד לקחת בחשבון את עמלות החליפין- עמלה זהו סכום כסף שעלינו לשלם על ביצוע הפעולה. עמלות אלו כוללות את עמלות ההמרה (עצם ביצוע ההחלפה בין המטבעות) ועמלות המייצגות את ההפרש בין השער היציג לשער הקנייה והמכירה.
חשוף את הבועית של הילד- 'משחק המחשב הזה עולה רק 20 דולר!' ולאחריו **חשוף** את השאלה- כמה יעלה משחק המחשב בשקלים?- כ-75 שקלים! ואז אתם צריכים לשאול את עצמכם - האם זה המחיר שאני מוכן לשלם בארץ עבור המשחק הזה? האם זה משתלם לי לקנות את המשחק כאן? האם ההוצאה הזו כלולה בהוצאות שתכננתי להוציא בחו"ל?

ז"א שלפעמים, בקניות בחו"ל, המחיר הנמוך עלול לתעתע בנו... "זה רק דולר, זה רק 3 דולר..." וכן הלאה.. אבל בפועל, לאחר המרה לשקלים אנו חושפים את מחירו ה"אמתי" של המוצר ואז אנו מגלים שהדבר לא בהכרח זול כמו שאנו חושבים.

למורה: (3 דק')

סכם את השיעור: בשיעור זה למדנו על מה ההורים קונים לי ומה אני קונה לעצמי, הכרנו בחשיבות ובהשקעה של ההורים שלנו אשר עובדים יומם ולילה עבורינו בעוד שאנו לפעמים שוכחים זאת ומרגישים כי "הכל מגיע לנו". נחשפנו להוצאות העיקריות של בני נוער כיום וגילינו שרובם נוגעים לבילויים, מוזיקה, משחקי מחשב, אוכל בחוץ ועוד. לבסוף דנו קצת במטבע חוץ כמו דולר ויורו ובשער חליפין. הדגשנו את החשיבות בחישוב ההמרה מהמטבע המקומי לשקל על מנת לגלות את מחירו "האמיתי" של המוצר.

נספח א'- סיפורי מקרה לעבודה בקבוצות

אבא ואמא של אלעד עובדים מסביב לשעון בשביל לספק לו ולאחיו קורת גג ואוכל. לאחרונה אבא של אלעד פוטר מהעבודה בשל קיצוצים בכוח אדם בחברה. אמא של אלעד עובדת ב-2 עבודות והם בחובות לבנק. בעודם הולכים ברחוב הביתה, אלעד מבקש מהוריו משחק מחשב חדש בשווי 180 שקלים. אמו מסרבת לקנות לו את המשחק ואלעד מתעצבן ואומר שהם לא אוהבים אותו. **דונו בסיפור. מדוע אימא סירבה לאלעד? המחישו את הסיפור והציגו לחבריכם לכיתה.**

יובל מקבלת מהוריה כל חודש 100 שקלים כדמי כיס אותם היא מבזבזת תוך שעה על קניית בגדים למרות שהארון שלה מלא עד אפס מקום. יומיים אחרי קבלת דמי הכיס שלה, יובל הזמנה למסיבת יום הולדת של מישהי מהכיתה. יובל, שרצתה להתחדש בבגד חדש למסיבה, ביקשה מאימא שלה שתביא לה עוד כסף אך היא סירבה. יובל התעצבנה ואמרה שהיא לא תעזור לאמא במטלות הבית. **דונו בסיפור. מדוע סירבה אימא ליובל? המחישו את הסיפור והציגו לחבריכם לכיתה.**

עומר ומשפחתו אוהבים להסתובב במרכז הקניות שבעיר. הם נוהגים לשבת במסעדות, לצאת לצפות בסרטים יחדיו ועוד בילויים. לעומר לא חסר דבר ויש לו את כל המתגים הכי שווים. באחד הימים ביקש עומר מאבא שלו שיקנה לו את נעלי ספורט הכי מוכרות והכי יקרות בחנות על אף שיש לו כבר מס' זוגות. אבא של עומר סירב בטענה שאין זה יפה להתרברב מול חברי כיתתו בעושר שלהם ובכך שלא כולם יכולים להרשות לעצמם קנייה כזו. **דונו בסיפור. מדוע סירב אבא לעומר? המחישו את הסיפור והציגו אותו.**

למורה:

נספח א'- סיפורי מקרה לעבודה בקבוצות
גזור את סיפורי המקרה וחלק לקבוצות. בזמן הדין הסתובב בין הקבוצות ווודא את הבנתם של הסיפור.

- מקרה 1- להורים אין כסף בשביל לקנות את משחק המחשב
- מקרה 2- חינוך להתנהלות כלכלית נכונה
- מקרה 3- חינוך לצניעות